

بررسی میزان پایبندی روزنامه‌نگاران و خبرنگاران ورزشی به اصول اخلاقی حرفه‌ی روزنامه‌نگاری

مجری: سید عبدالحمید احمدی

عضو هیئت علمی جهاد دانشگاهی. ۱۳۹۵.

چکیده

هدف از انجام تحقیق، بررسی میزان پایبندی روزنامه‌نگاران و خبرنگاران ورزشی به اصول اخلاقی حرفه‌ی روزنامه‌نگاری از دیدگاه روزنامه‌نگاران - خبرنگاران و خبرنگاران ورزشی بود.

روش تحقیق توصیفی - مقایسه‌ای، روش اجرا پیمایشی و نوع تحقیق به صورت کاربردی بود. جامعه آماری از دو بخش روزنامه‌نگاران - خبرنگاران ورزشی و خبرنگاران ورزشی و حدود ۴۰۰ نفر تشکیل شده بود و نمونه آماری مشتمل بر ۲۴۸ نفر (۱۶۰ نفر روزنامه‌نگار و خبرنگار ورزشی و ۸۸ نفر خبره ورزشی) بود. روش نمونه‌گیری تصادفی ساده بود. بدین صورت که دو بخش جامعه آماری که شامل خبرنگار - روزنامه‌نگار ورزشی (۴۰۰ نفر) و خبرنگاران ورزشی (۱۵۰ نفر) بودند بر اساس جدول مورگان، حجم نمونه آماری آن‌ها تعیین شد و به صورت تصادفی ساده پرسشنامه‌ها در بین هر دو بخش توزیع و جمع‌آوری شد.

ابزار تحقیق شامل ۴ پرسشنامه بود. پرسشنامه‌های بخش روزنامه‌نگاران - خبرنگاران ورزشی شامل ۲ پرسشنامه مشخصات فردی پاسخگویان و پرسشنامه میزان پایبندی روزنامه‌نگاران - خبرنگاران ورزشی به اصول اخلاقی حرفه روزنامه‌نگاری از دیدگاه روزنامه‌نگاران - خبرنگاران ورزشی و شامل ۶۳ سؤال در ۹ زیرمقیاس بود. پرسشنامه بخش خبرنگاران ورزشی نیز شامل ۲ پرسشنامه مشخصات فردی پاسخگویان و پرسشنامه میزان پایبندی روزنامه‌نگاران - خبرنگاران ورزشی به اصول اخلاقی حرفه روزنامه‌نگاری از دیدگاه خبرنگاران ورزشی و شامل ۶۲ سؤال در ۹ زیرمقیاس بود. پس از بررسی اولیه و مطالعات گسترده توسط گروه تحقیق، پرسشنامه‌ای تهیه و جهت بررسی روایی از نظرات ۱۵ متخصص و استاد دانشگاه در حوزه‌های مطالعاتی علوم ارتباطات، ورزش و اخلاق استفاده شد و پس از اعمال نظرات، پرسشنامه برای مطالعه مقدماتی تدوین شد. جهت به دست آوردن پایایی پرسشنامه‌ها، پرسشنامه میزان پایبندی روزنامه‌نگاران - خبرنگاران ورزشی به اصول اخلاقی حرفه روزنامه‌نگاری از دیدگاه روزنامه‌نگاران و خبرنگاران ورزشی در یک مطالعه مقدماتی و در بین ۴۴ نفر از روزنامه‌نگاران و خبرنگاران ورزشی توزیع و جمع‌آوری شد و همچنین برای بررسی میزان پایبندی روزنامه‌نگاران - خبرنگاران ورزشی به اصول اخلاقی حرفه روزنامه‌نگاری از دیدگاه خبرنگاران ورزشی در یک مطالعه مقدماتی و در بین ۳۰ نفر از خبرنگاران ورزشی توزیع و جمع‌آوری شد که هر دو پرسشنامه در همه مؤلفه‌ها پایا بود و نتایج هر پرسشنامه با زیرمقیاس‌های آن در پیوست ارائه شده است.

جهت صحت و سلامت هر چه بیشتر اطلاعات جمع‌آوری شده، تمام پرسشنامه‌ها در هر دو مرحله مقدماتی و نهایی و در بین هر دو گروه روزنامه‌نگاران و خبرنگاران ورزشی و همچنین خبرنگاران ورزشی توسط مرکز افکارسنجی جهاد

دانشگاهی کشور توزیع و جمع‌آوری شد. پس از جمع‌آوری پرسشنامه‌ها و وارد کردن اطلاعات توسط نرم افزار SPSS20، آزمون‌های مورد نظر انتخاب شد. از آمار توصیفی جهت توصیف وضعیت پاسخگویان، از آزمون کلموگروف- اسمیرنوف جهت بررسی توزیع طبیعی داده‌ها و با توجه به طبیعی بودن داده‌ها از آزمون‌های t-test تک نمونه‌ای و مستقل برای بررسی معناداری فرضیه‌ها استفاده شد.

بین دیدگاه خبرنگاران ورزشی و روزنامه‌نگاران- خبرنگاران ورزشی درباره وضعیت موجود میزان پایبندی روزنامه‌نگاران- خبرنگاران ورزشی به اصول اخلاقی حرفه روزنامه‌نگاری (اصل آزادی مطبوعات، اصل مسئولیت اجتماعی، اصل حفظ حاکمیت ملی، اصل احترام به اسرار محرمانه و حیثیت انسانی، اصل استقلال و شرافت حرفه‌ای، اصل عینیت، اصل انجام وظیفه نگهبانی در برابر سوءنیت‌های دولتی، اصل راهنمایی و هدایت عمومی) تفاوت معناداری وجود دارد بجز در اصل آزادی مطبوعات که تفاوت معنادار نیست. با توجه به یافته‌های این فرضیه‌ها می‌توان به اختلاف نظر موجود مابین دیدگاه خبرنگاران ورزشی و روزنامه‌نگاران- خبرنگاران ورزشی درباره وضعیت موجود میزان پایبندی روزنامه‌نگاران- خبرنگاران ورزشی به اصول اخلاقی حرفه روزنامه‌نگاری پی برد. به نظر می‌رسد که دیدگاه خبرنگاران ورزشی در رابطه با میزان پایبندی روزنامه‌نگاران- خبرنگاران ورزشی به اصل مسئولیت اجتماعی، اصل حفظ حاکمیت ملی، اصل احترام به اسرار محرمانه و حیثیت انسانی، اصل استقلال و شرافت حرفه‌ای، اصل عینیت، اصل انجام وظیفه نگهبانی در برابر سوءنیت- های دولتی، اصل راهنمایی و هدایت عمومی به نحوی است که آن‌ها پایبندی متوسطی دارند و این میزان مطلوب نیست و شاید دلایل متعددی منجر به این نوع اظهارنظر شود از جمله مطلع نبودن و نداشتن اشراف نسبت به نوع فعالیت روزنامه‌نگاران - خبرنگاران ورزشی، وضعیت معیشتی حداقلی اکثر آن‌ها، اطلاع نداشتن از میزان تنگناها و مشکلات پیش‌روی آن‌ها در داخل کشور و همچنین نداشتن درآمد حداقلی و حتی بیمه برای این صنف از فعالان عرصه رسانه- های ورزشی.

میزان نمره‌دهی روزنامه‌نگاران- خبرنگاران ورزشی نیز که بیشتر از خبرنگاران بوده است شاید با حداقل سوگیری نیز همراه باشد ولی این قشر از زحمت‌کشان عرصه ورزش با توجه به اشراف خود بر زندگی و فعالیت‌ها و نگاهی تقریباً منعطف‌تر پاسخ داده‌اند که این موارد می‌تواند آن حداقل سوگیری را از بین ببرد و پشتوانه خوبی برای دفاع از این میزان نمره‌دهی و تفاوت با دیدگاه خبرنگاران ورزشی در این راستا باشد.

در رابطه با یافته‌های آماری اصل آزادی مطبوعات که نشان داد میانگین نمرات هر دو گروه بسیار نزدیک است باید اظهار داشت که شاید دلیل عمده این عدم تفاوت، نبود آزادی مطبوعات ورزشی در ایران باشد که منجر به پاسخگویی متوسط هر دو گروه به سؤال‌های این مؤلفه شده است. یافته اخیر نشان داد که دیدگاه خبرنگاران ورزشی نسبت به خوداظهاری روزنامه‌نگاران- خبرنگاران ورزشی تفاوت معناداری دارد چرا که روزنامه‌نگاران- خبرنگاران ورزشی معتقدند که به میزان ۳/۶۰ از ۵ به اصول اخلاقی حرفه روزنامه‌نگاری پایبندند ولی از سوی دیگر خبرنگاران ورزشی اظهار داشتند که این میزان ۲/۹۵ از ۵ است. در مجموع می‌توان گفت که از دیدگاه خبرنگاران ورزشی و همچنین روزنامه‌نگاران-

خبرنگاران ورزشی، میزان پایبندی روزنامه‌نگاران- خبرنگاران ورزشی به اصول اخلاقی حرفه روزنامه‌نگاری وضعیت مطلوبی ندارد.

واژگان کلیدی : روزنامه‌نگاران ورزشی، خبرنگاران ورزشی، خبرنگان ورزشی، اصول اخلاقی حرفه روزنامه‌نگاری